

18. 5. 2010 smo (fantje 8. razreda) obiskali Obrtno zbornico v Ajdovščini.

Pred odhodom iz šole smo se dogovorili, da bomo odsotnost od pouka izkoristili za nabiranje čim večjega števila informacij. Dobro nam je šlo. A marsičesa, kar bi morali, nismo izvedeli. Vseeno smo Obrtni zbornici Ajdovščina hvaležni za povabilo.

Program je bil sledeč:

Na obrtni zbornici so nam spregovorili:

- 1) Marko Rondič o vlogi obrtne zbornice Ajdovščina ([povezava na OZZ](#))
- 2) Silvan Peljhan o značilnosti širšega lokalnega trga dela ([povezava na ROD](#))
- 3) David Pizzoni o podjetništvu in uveljavljanju podjetniških zamisli

Po predavanju smo obiskali delavnico SLO-CAR d.o.o, nakar je sledil ogled mizarstva Rondič na Slapu.

Že takoj v uvodu bi se rad zahvalil g. Andreju Rondiču s Salpa za vso energijo in pozitivno razmišljanje, ki ju je prenesel na mlade, ki so ga tisti dan obiskali. Mladim ne posredujemo zgolj podatkov, suhopranega znanja in dogočasnih statističnih analiz, pač pa predvsem naš odnos do dela, soljudi in življenja sploh.

Ko so se otroci razgledovali po delavnicah, sem si na podlagi neformalnih pogovorov s čim več vpletenimi tistega dne ustvaril svojo sliko o malem in srednjem podjetništvu v naši regiji. Verjetno so manjše napake v mojih zaključkih in predpostavkah, a bistvene verjetno stojijo na mestu. Mogoče pa (upam da) me bo kdo izmed tistih, ki se spoznajo na problematiko zaposlovanja mladih, popravil ali/in dopolnil. Vsekakor je prav, da otroci dobijo čim bolj kompleksno sliko o njihovih perspektivah po končanem šolanju.

V ajdovski občini imamo trenutno registriranih približno 1360 podjetij. (Če sem si prav zapisal podatek!) V povprečju so na posamezno obrtno podjetje zaposleni 2–3 delavci. Za večino podjetij na področju »vseh vrst storitev« so predvsem zanimivi poklici, kot so kovinar, strugar, mehatronik, eлектrotehnik (vseh vrst), inštalater (vseh vrst). Trg delovne sile na področju računalništva pa je zapolnjen.

Zanimivo in pozor: povpraševanja po kadru 6. in 7. stopnje NI. To dejstvo govori v prid predpostavki, da je trg željan kvalitetne, a slabše izobražene delovne sile, verjetno zato, ker ji pripada čim nižja urna postavka. Sliši se, kot da so v poslu potrebne predvsem mišice in kader z izobrazbeno strukturo, ki ga je potrebno čim manj plačati. Mogoče pa šele prihajajo časi, ko bo tudi področje malega podjetništva z višje izobraženim kadrom dobilo nov zagon in nov izziv.

Več je novonastalih podjetij, kot je propadlih, kar je vzpodbudno.

Da novonastalo podjetje vzdrži in zaživi, je potrebno vsaj 2–4 leta začetne agonije. Poleg znanja iz stroke je nujno znanje razumevanja trga, ponudbe, povpraševanja, ekonomije, poznavanja osnov kvalitetnih medčloveških odnosov in poslovanja ...

Konstantno in vseživljenjsko izobraževanje – ne le da ni izključeno, zaželeno je in v nekaterih branžah NUJNO. (Otroci, pozor: s koncem šole še ni konca ŠOLANJA!)

Poleg same strokovnosti in želje po poštenem delu in temu primernemu zaslužku se podjetništvo redno spopada s problemom nedisciplinirane plačilne (beri neplačilne) politike. Velika so povpraševanja večjih delodajalcev po delu podizvajalcev, se pravi tudi malih obrtnikov, obenem pa vlada katastrofalna plačilna politika nekaterih teh večjih do manjših obrtnikov. Kot verižna reakcija zgoraj omenjenemu pojavu se na zaposlene v malem podjetništvu prenese neplačano delo obrtnikov do zaposlenih.

Če obstaja internet kot prosto dostopen medij, čemu se ne odpre portal s klasifikacijo delodajalcev (velikih in malih), ki redno plačujejo storitve, in tistih, ki tega redno (ali pogosto) ne počno? Študentska organizacije je že uvedla to klasifikacijo ponudnikov študentskega dela.

Deluje!

Za dekleta je deficitaren poklic zgolj medicinska sestra. Če se ne motim, so pri naših zahodnih »sosedih« te naše medicinske sestre bolje plačane in cenjene kot strokovne in zavzete za delo, kot pri nas. Torej: mi z davkoplačevskim denarjem izšolamo kader, ki nam zaradi »ugodnih« razmer v zdravstvu zbeži čez mejo. Lahko bi bilo tudi drugače.

Zanimivo: obrtniki poznajo za fante cel kup perspektivnih poklicev, medtem ko so potrebe za ženski kader zgolj v skrbništvu in frizerstvu. Nekaj je narobe, če družba v določenem segmentu tako širokega spektra, kot je malo in srednje podjetništvo, favorizira zgolj en spol.

Otrokom niso omenili, kakšna bo njihova PLAČA v primeru zaposlitve pri posameznih obrtnikih z določeno izobrazbo. Saj mogoče res med podjetniki vlada prepričanje, da je minimalna plača dovolj, a otroci, ki sem jih peljal na strokovno ekskurzijo z minimalno plačo 500 EUR/mesec, lahko na osamosvojitve, snovanje nove družine in njeno vzdrževanje kar pozabijo.

Obenem niso omenili, ali bodo po dosegu določenih veščin v praksi nagrajeni z možnostjo izboljšanja svojega statusa in plače, ali bodo celo življenje »prikovani« v delavsko povprečje in minimalno možno plačo, ki jo narekuje tako in drugače »uzakonjen« sistem privatniškega delodajalstva in delojemalstva pri nas.

Kje so še vrzeli v pripravi mladega kadra na novo zaposlitev?

Mladim se očita nizko stopnjo zavzetosti za poklic. Mladim se tako in drugače očita vse, med drugim zato, ker se ne znajo braniti, delno je njihova nezavzetost tudi posledica napak v odnosih med in z odraslimi.

Naj bom tu še malo bolj radikalen: Mlade zlahka s kopico mehanizmov zaščitimo kot uživalce česa tako ali drugače opojnega, obenem onih, ki so pripravljeni delati in se izobraževati, nismo zmožni zaščititi pred vsemogočnimi potrebami »kapitala« take in drugačne sorte. To je tako, kot bi se kmet na kurji farmi stalno ubadal predvsem z zaščito zlasti tistih kokoši, ki ne bodo nikoli nesle jajc, one pa, ki bi to lahko, prepusti lisicam ...

Res je, da so mladi vedno premalo dovzetni za ideje odrasle generacije (in obratno). Ampak tudi odrasla sfera ima svoje kalkulacije. Kje sta čas in angažma odraslih, da bi si vzeli čas za (neformalno in na 4 oči izvedeno) izobraževanje mladih, da bi storili kaj za njihovo navdušenje za poklic, delo, odgovornost ...? Tu nastopi konstanta našega vsakdanjika: ljudje, ki imajo konkretno znanje, izkušnje, poznavanje in vedenje, le-tega ne posredujejo mlajšim, preprosto zato, ker bi jim to vzelo preveč časa in energije, ki jo raje usmerijo v »konkretne« posle.

Pogosto taki ljudje dejansko časa nimajo.

Spoštovanje otroka, ki je oseba in osebnost v razvoju, nasproti katere tiči neučakanost odraslih, ki menijo, da bi otok moral biti že to, kar šele postaja –mislim, da za to ni opravičila.

Osnovna šola in starši ne morejo (in ne smejo) naučiti:

vrtanja s kakršnimkoli vrtalnim strojem, menjave zavornih ploščic avtomobila, lakiranja, upravljanja s pnevmatskim kladivom, zatiranja lesnih črvov, vožnje traktorja, bagra ali avtomobila, varjenja, dotakanja destilirane vode v akumulator avtomobila, izbire in nameščanja računalniških komponent, montaže klime in še vsega zraven, kar potrebujejo današnji poklici na borzi storitev. Dobro, tega v šoli res ne učimo. Ampak tendence sedanjega šolanja se na kratko glasijo takole: manj je šola konkretna, boljša je, bolj se približa predpisanemu idealu – ki polaga na osnovno usmeritev: vse za otrokovo varnost.

V primeru, da se otrok pri kakšnem konkretnem delu na šoli (ali doma) poškoduje, si šola (ali starši) nakopljejo KONKRETNE težave, ne glede na to, da bodo generacije tako vzgojenih NEKONKRETNIH zaradi takega pristopa imele v življenju čisto KONKRETNE težave za »umret ali prež'vet«. Dispraksija je na velikem in zmagovitem pohodu!

Po zakonu (in v praksi) izgleda današnja vzgoja približno takole:

Do 18. leta je družba mladim pripravila pravi inkubator poln nepraktičnega, neizkustvenega in pred poškodbami varnega okolja.

Z 18. pa naj bi ta zaščite polna in prepolna generacija čez noč dobila zadostno količino konkretnih znanj za vstop in preživetje na fronti uspešnega zaposlovanja. Zanimivo: priprav in vmesnega obdobja za ta preskok skoraj NI!

Samo delovanje šole (zlasti osnovne) v procesu uspešnega zaposlovanja mladih ni dovolj.

Imam občutek, da se od osnovne šole in večine srednjih poklicnih šol pričakuje čudeže.

Preprosto jih ni. Vključitev celotne družbe v vzgojo pa stane nekatere preveč.

Dragi otroci: pa vso srečo v tem kaotičnem zaposlovalnem labirintu!

Peter Valič

Še nekaj koristnih namigov, ki bodo komu prišli prav:

Država stimulira samozaposlitev. Nudi 4500 EUR za vsakogar, ki si želi odpreti obrt.

Prispeval Peter

Torek, 01. junij 2010 23:02 - Zadnjič posodobljeno Četrtek, 24. junij 2010 22:39

Obstaja tudi popoldanski SP za dijake in študente nad 18 let, zanimiv je predvsem zaradi omejitev dosedanjega študentskega dela.

Za bodoče dijake je zanimiva Regijska štipendijska scena, ki prispeva 50 % štipendije, drugih 50 % pa prispeva bodoči delodajalec.

Obrtna zbornica Ajdovščina nudi koristne informacije za bodoče male podjetnike.

Tudi Razvojna agencija (ROD) vzpodbuja malo podjetništvo in tudi njih lahko zaprosite za informacije, svetovanje in pomoč.